

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ
HELLENIC ATHEROSCLEROSIS SOCIETY

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΩΝ

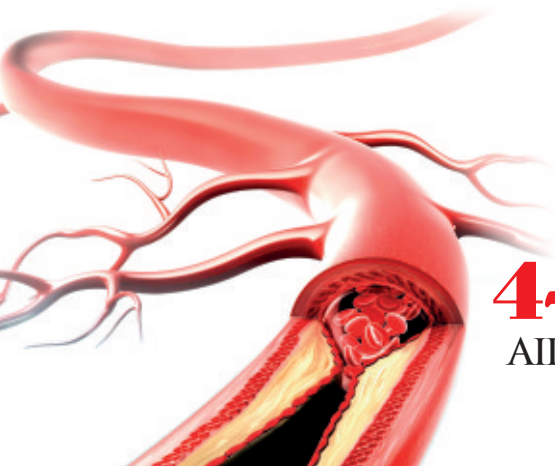
EUROPEAN ATHEROSCLEROSIS SOCIETY
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ

INTERNATIONAL ATHEROSCLEROSIS SOCIETY
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ

12^ο ΘΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ
ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟ ή ΚΑΡΔΙΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

4-6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019
ΑΙΓΛΗ ΖΑΠΠΕΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ
HELLENIC ATHEROSCLEROSIS SOCIETY

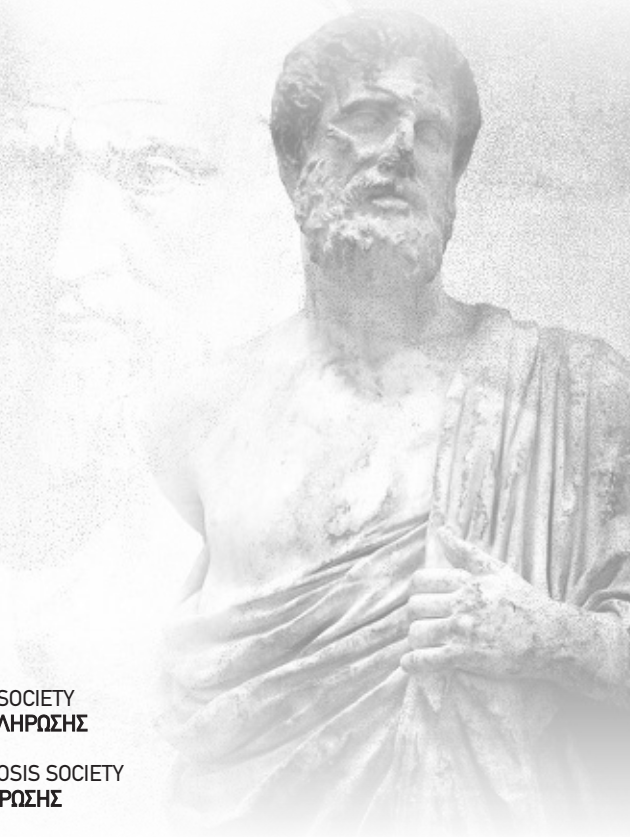
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΩΝ

EUROPEAN ATHEROSCLEROSIS SOCIETY
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ

INTERNATIONAL ATHEROSCLEROSIS SOCIETY
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ

ΠΕΜΠΤΗ, 4 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

- 15.00 - 15.45 Προσέλευση - Εγγραφές
- 15.45 - 16.00 Καλωσόρισμα από τους Συντονιστές του Θερινού Σχολείου
Ε. Λυμπερόπουλος, Κ. Τζιόμαλος
- Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Αθηροσκλήρωσης
Δ. Παναγιωτάκος
- 16.00 - 16.45 Διαβητικός ασθενής 55 ετών με BMI 33 Kg/m² υπό αγωγή με μετφορμίνη και DPP4 αναστολέα έχει HbA1c 8,6%
Σ. Παππάς
- 16.45 - 17.30 Ασθενής 40 ετών με πρόσφατο OEM έχει LDL-C 150 mg/dL υπό αγωγή με ροσουβαστατίνη 20 mg
Μ. Ελισάφ
- 17.30 - 18.15 Ασθενής 73 ετών με χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια και συν-νοσηρότητες. Πώς θα χειριστώ τα φάρμακα του αναπνευστικού;
Κ. Κωστίκας
- 18.15 - 18.45** Διάλλειμα καφέ
- 18.45 - 19.30 Ασθενής 55 ετών καπνιστής με πρόσφατη διάγνωση περιφερικής αρτηριακής νόσου. Ο ασθενής δεν μπορεί να διακόψει το κάπνισμα παρά τις συμβουλές των ιατρών
Π. Κατσαούνου
- 19.30 - 20.15 Η εμπειρία από την εφαρμογή των θεραπευτικών πρωτοκόλλων συνταγογράφησης
Ε. Θηραίος
- 20.15 - 21.00 Ασθενής 69 ετών εισάγεται με διάγνωση ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο
Κ. Τζιόμαλος

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

- 09.00 - 09.45 Η αξία του ηλεκτροκαρδιογραφήματος - Κλινικά περιστατικά
Χ. Πίτσας
- 09.45 - 10.30 Γυναίκα 75 ετών με διαβήτη, υπέρταση και καρδιακή ανεπάρκεια με κλάσμα εξώθησης 50%
Χ. Χρυσόχου
- 10.30 - 11.15 Αντιθρομβωτική αγωγή σε ασθενή με κολλική μαρμαρυγή και οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου
Α. Τσελέπης
- 11.15 - 11.45** Διάλειμμα καφέ
- 11.45 - 12.30 Οι νεότερες κατευθυντήριες οδηγίες για την υπέρταση μέσα από κλινικά περιστατικά
Κ. Τσιούφης
- 12.30 - 13.15 Ασθενής 35 ετών με ΣΔ1 και BMI 28 Kg/m² έχει HBA1c 8,5% υπό σχήμα basal-bolus. Ποια πρέπει να είναι η περαιτέρω αντιμετώπιση (επιμονή σε αυτό το σχήμα, αλλαγή σε αντλία ινσουλίνης, προσθήκη αναστολέα SGLT);
Ι. Ιωαννίδης
- 13.15 - 14.00 Διαβητικός ασθενής 60 ετών εμφανίζει πολυαγγειακή υποτροπιάζουσα αθηρωματική νόσο υπό αγωγή με ροσουβαστατίνη, μετφορμίνη, ασπιρίνη, περινδοπρίλη και βισοπρολόλη. Τι θεραπευτικές επιλογές υπάρχουν;
Ε. Λυμπερόπουλος
- 14.00 - 15.00** Διάλειμμα - Ελαφρύ γεύμα
- 15.00 - 15.45 Στεφανιαίος διαβητικός ασθενής 68 ετών με eGFR 65 mL/min/1.73 m² και καρδιακή ανεπάρκεια έχει HBA1c 8,3% υπό μετφορμίνη 1000 mg X 2
Σ. Λιάτης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

- 15.45 - 16.30 Πότε μπορώ να ξεκινήσω την αντιπηκτική ή αντιαιμοπεταλιακή θεραπεία σε ασθενή με σοβαρό επεισόδιο αιμορραγίας (ενδοεγκεφαλικής ή ανώτερου πεπτικού)
Γ. Ντάιος
- 16.30 - 17.15 Η αξία των συμπληρωμάτων διατροφής στον ασθενή με καρδιομεταβολικούς παράγοντες κινδύνου
Τ. Νομικός
- 17.15 - 17.30** Διάλλειμα καφέ
- 17.30 - 18.15 Γυναίκα 47 ετών με BMI 37 Kg/m² και προδιαβήτη. Πώς πρέπει να αντιμετωπισθεί;
Α. Κόκκινος
- 18.15 - 19.00 Σε ποιον υπερτασικό ασθενή πρέπει να κάνω έλεγχο για 2^ο παθή υπέρταση;
Β. Κώτσος
- 19.00 - 19.45 Πώς εξασφαλίζω τη συμμόρφωση των ασθενών με τη φαρμακευτική θεραπεία;
Δ. Γουρλής
- 19.45 - 20.30 Ηλικιωμένος ασθενής με υποκλινικές διαταραχές της λειτουργίας του θυρεοειδούς
Α. Αλεξανδρίδης

ΣΑΒΒΑΤΟ, 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

- 09.00 - 9.45 Στεφανιαίος ασθενής 65 ετών υπό αγωγή με ροσουβαστατίνη 20 mg έχει LDL χοληστερόλη 83 mg/dL, HDL χοληστερόλη 32 mg/dL, τριγλυκερίδια 230 mg/dL και non-HDL-C 129 mg/dL. Πώς πρέπει να αντιμετωπισθεί;
I. Σκούμας
- 09.45 - 10.30 Γυναίκα 60 ετών με μεταβολικό σύνδρομο έχει επίπεδα 25 (OH) βιταμίνης D 15 ng/mL
Γ. Μπούτζιος
- 10.30 - 11.15 Φαρμακολογική διαχείριση των δυσλιπιδαιμιών στην αντιμετώπιση της αθηροσκλήρωσης και της λιπώδους διηθήσης του ήπατος: Περιορισμοί, προκλήσεις και ευκαιρίες
K. Κυπραίος
- 11.15 - 11.45 *Διάλλειμα καφέ*
- 11.45 - 12.30 Ασθενής με καρδιακή ανεπάρκεια και χρόνια νεφρική νόσο έχει επίπεδα K^+ 6.2 mEq/L και Na^+ 128 mEq/L υπό αγωγή με αΜΕΑ, β-αποκλειστή και επλερερόνη
Γ. Λιάμης
- 12.30 - 13.15 Ασθενής 55 ετών με διαβήτη τύπου 2 και διαλείπουσα χωλότητα κάτω άκρων. Καπνιστής, LDL-C 152 mg/dL, ΑΠ 145/93 mmHg
N. Κατσιώνη
- 13.15 - 14.00 Ασθενής 72 ετών με ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο και ενδοεγκεφαλική αθηρωμάτωση
X. Μηλιώνης
- 14.00 - 15.00 *Διάλλειμα για ελαφρύ γεύμα*
- 15.00 - 15.45 Ασθενής υπό βασική ινσουλίνη και μετφορμίνη/γλιπτινίνη έχει γλυκόζη νηστείας 130 mg/dL και γλυκοζυλιωμένη αιμοσφαιρίνη 8,0%
Γ. Δημητριάδης

ΣΑΒΒΑΤΟ, 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

- 15.45 - 16.30 Κλινικά περιστατικά ασθενών με διαβητική νευροπάθεια
N. Τεντολούρης
- 16.30 - 17.15 Στεφανιαίος διαβητικός ασθενής με γλυκοζυλιωμένη αιμοσφαιρίνη 7,6% υπό μετφορμίνη. Να χορηγήσω GLP1 αγωνιστή ή SGLT2 αναστολέα;
A. Μελιδώνης
- 17.15 - 18.00 Τι να προσέχουμε στην ανάγνωση ενός επιστημονικού άρθρου
Δ. Παναγιωτάκος
- 18.00-19:00 Γραπτές εξετάσεις στα πλαίσια του Excellence in Lipidology course**
- 19.00-20.00 Γραπτές εξετάσεις στα πλαίσια του Advanced Course in Cardiovascular Prevention**
- 20.00 *Λήξη Θερινού Σχολείου*

12^ο ΘΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ
ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟ ή ΚΑΡΔΙΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΣΥΖΗΣΗΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας -
Ενδοκρινολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Πατρών, Πάτρα

ΓΟΥΡΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ειδικός Παθολόγος, Κλινικός
Υπερτασιολόγος ESH, Medical Affairs AZ
Greece, Αθήνα

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καθηγητής Παθολογίας, Ιατρική Σχολή,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Διευθυντής, Β' Προπαιδευτική
Παθολογική Κλινική, Μονάδα Έρευνας
και Διαβητολογικού Κέντρου,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
"Αττικόν", Πρόεδρος, Ελληνική
Διαβητολογική Εταιρεία, Αθήνα

ΕΛΙΣΑΦ ΜΩΥΣΗΣ

Καθηγητής Παθολογίας, Τμήμα Ιατρικής,
Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων, Διευθυντής, Β' Παθολογική
Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό
Νοσοκομείο Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΘΗΡΑΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Γενικός, Οικογενειακός Ιατρός,
Διευθυντής ΕΣΥ, Κέντρο Υγείας Βάρης,
Γενικός Γραμματέας Ιατρικής Εταιρείας
Αθηνών, Αθήνα

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Παθολόγος με εξειδίκευση στο Διαβήτη,
Διευθυντής, Α' Παθολογική Κλινική,
Υπεύθυνος, Διαβητολογικό Ιατρείο και
Ιατρείο Παχυσαρκίας, Γενικό Νοσοκομείο
Νέας Ιωνίας "Κωνσταντοπούλειο"
Πατησίων, Αθήνα

ΚΑΤΣΑΟΥΝΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Επίκουρη Καθηγήτρια Πνευμονολογίας,
Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

ΚΑΤΣΙΚΗ ΝΙΚΗ

Ειδική Παθολόγος, Διδάκτωρ, Τμήμα
Ιατρικής Σχολής, Σχολή Επιστημών
Υγείας, Ακαδημαϊκή Υπότροφος,
Υπεύθυνη, Ιατρείο Λιπιδίων -
Παχυσαρκίας, Τμήμα Ενδοκρινολογίας,
Διαβήτη και Μεταβολισμού, Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Α'
Παθολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό
Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης
ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Παθολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Παθολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό
και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Α' Προπαιδευτική Κλινική και
Διαβητολογικό Κέντρο, Γενικό
Νοσοκομείο Αθηνών «Λαϊκό»,
Αθήνα

ΚΥΠΡΑΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Καθηγητής Φαρμακολογίας, Διευθυντής,
Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Τμήμα
Ιατρικής Σχολής, Σχολή Επιστημών
Υγείας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα

ΚΩΣΤΙΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής
Πνευμονολογίας Τμήμα Ιατρικής, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΚΩΤΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας,
Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών
Υγείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Γ' Παθολογική Κλινική,
Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης
«Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

ΛΙΑΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας,
Β' Παθολογική Κλινική, Τμήμα Ιατρικής,
Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΛΙΑΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Παθολόγος με εξειδίκευση στον
Σακχαρώδη Διαβήτη, Διευθυντής ΕΣΥ,
Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Α' Προπαιδευτική
Παθολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο
Αθηνών «Λαϊκό», Αθήνα

ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας,
Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών
Υγείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Β'
Παθολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό
Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΜΕΛΙΔΩΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Παθολόγος - Διαβητολόγος, Συντονιστής
Διευθυντής, Α' Παθολογική Κλινική και
Διαβητολογικό Κέντρο, Κέντρο
Παχυσαρκίας και Μεταβολισμού, Γενικό
Νοσοκομείο Πειραιά "Τζάνειο", Αθήνα

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Καθηγητής Παθολογίας, Τμήμα Ιατρικής,
Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΜΠΟΥΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ενδοκρινολόγος- Επιμελητής Α'
Ενδοκρινολογική Μονάδα, Παθολογική
Φυσιολογία-Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών
"Λαϊκό", Αθήνα

ΝΟΜΙΚΟΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης
Διαιτολογίας-Διατροφής, Σχολή
Επιστημών Υγείας και Αγωγής,
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα

ΝΤΑΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας,
Παθολογική Κλινική Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας, Γενικός Γραμματέας,
Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών,
Λάρισα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Καθηγητής Βιοστατιστικής -
Επιδημιολογίας, Τμήμα Επιστήμης
Διαιτολογίας - Διατροφής, Σχολή
Επιστημών Υγείας και Αγωγής,
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Αθήνα

ΠΑΠΠΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Παθολόγος-Διαβητολόγος, Πρόεδρος, Ινστιτούτο Μελέτης Έρευνας και Εκπαίδευσης για το Σακχαρώδη Διαβήτη και τα Μεταβολικά Νοσήματα, Αθήνα

ΠΙΤΣΑΒΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής Καρδιολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Καρδιολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Ιπποκράτειο», Αθήνα

ΣΚΟΥΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Καρδιολόγος, Αναπληρωτής Διευθυντής, Υπεύθυνος Μονάδας Λιπιδίων, Α' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Ιπποκράτειο», Αθήνα

ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Καθηγητής Παθολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Διαβητολογικό Κέντρο, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Λαϊκό», Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Αθήνα

ΤΖΙΟΜΑΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

ΤΣΕΛΕΠΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Καθηγητής Βιοχημείας-Κλινικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, Σχολή Θετικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Επιστ. Υπεύθυνος του Ερευνητικού Κέντρου Αθηροθρόμβωσης, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αθηροσκληρώσεως, Ιωάννινα

ΤΣΙΟΥΦΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Καθηγητής Καρδιολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Α' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική, Υπεύθυνος, Μονάδα Υπέρτασης, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Ιπποκράτειο», Αθήνα

ΧΡΥΣΟΧΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Καρδιολόγος, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Α' Καρδιολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Ιπποκράτειο», Αθήνα